

OT a slovtvorba (II)

Fábregas, A. Prosodic constraints and the difference between root and word compounding. *Lingue e Linguaggio*, 2, 2004, s. 303-339.

1) Španělská kompozita jako *rojiblanco* (červenobílý), *pelirrojo* (rusovlasý), *bracilargo* („dlouhoruký“) vs. nemožné kombinace **azuliblanco* (blanquiazulo), **naricilargo* (narilargo).
- nejsou porušovány kategoriální restrikce (např. A + A)
- nejsou porušovány sémantické restrikce (možné kombinace slov v kompozitu)
- ve hře nejspíš restrikce **fonologické** (blanquiazulo / *azuliblanco vs. blanquiverde / verdiblanco)

2) První složka těchto kompozit (s konektémem *i*) je fonologicky vzato dvouslabičné slovo s přízvukem na první slabice (trochej); restrikce se týká jen první složky, druhá složka může mít více slabik:

<i>ma-ni-rroto</i> (marnotratný)	<i>*na-ri-ci-largo</i>
<i>o-ji-bajo</i> (mající sklopené oči)	<i>*a-zu-li-blanco</i>
<i>bar-bi-lampiño</i> (holobrádek)	výjimka: <i>ca-be-ci-duro</i> a další složeny s <i>cabeci-</i>

Tj. fonologická restrikce bere v úvahu hlavu a ne-hlavu kompozita (ke klasifikaci kompozit z hlediska *endocentricity* vs. *exocentricity* srov. Štichauer, P. *Tvoření slov v současné italštině*, 2007, s. 76-77)

3) Fábregas zavádí (tradičně) dva principy:

KORESPONDENCI (CORRESPONDENCE) a VĚRNOST (FIDELITY; tj. to, co jsme nazvali *faithfulness*), včetně dvou základních realizací: MAX (input = output) a DEP (input ≠ output) (F. zavádí ještě tři konkrétní principy: IDENT(F), ANCHORING, CONTIGUITY:

IDENT (F) = zachovej všechny rysy segmentů, tj. žádné asimilace, disimilace apod. (např. desonorizace atd.)

ANCHORING = podržet počáteční a konečné segmenty v nové morfologické struktuře tak, jak byly v inputu (left edge / right edge; restrikce, které řídí např. reduplikaci prefixů a sufixů)

CONTIGUITY = zachovat pořadí segmentů (tj. žádné metateze apod.) - tzv. principy linearizace).

4) Vedle korespondence velká skupiny restrikcí *prozodických* PROSODIC WORD RESTRICTOR: PARSE-SYLL = všechny slabiky musí spadat pod nějakou metrickou stopu (= přízvukovou jednotku, podle toho, zda v daném jazyce je pertinentní analýza na stopy, Duběda, *Jazyky a jejich zvuky*, s. 185; restrikce, která plyne z tzv. *strict layer principle* - Duběda, *Jazyky a jejich zvuky*, s. 127)

FT-BIN = každá stopa je binární v dané rovině analýzy (tj. binární slabičná alternace, stopa ze dvou slabik; jinak jsou slabiky extrametrické, popř. unární stopy z jedné přízvučné slabiky, srov. Duběda, s. 185-186), pro španělštinu F. definuje restrikci jako FT-BIN (trochej)

ALIGN (FT, WD) = „zarovnej“ stopy a jedním z „okrajů“ slova.

5) Fábregas tvrdí, že hlava kompozit (s konektémem *i*) je vyhodnocována na základě hierarchie KORESPONDENCE >> PROSODIC WORD RESTRICTOR, zatímco ne-hlava kompozit (tedy právě první složka s konektémem) je derivována na základě opačné hierarchie, tj. je pro ni důležitější vyhovět prozodickým požadavkům.

(28) Constraints (Head of the Compound): Cor >> PWR
Constraints (Modifier of the Compound): PWR >> Cor

Pelirrojo je jednoduché, respektuje všechny restriktce:

(29)

	PARSE-SYL	FT-BIN (TRO)	ALIGN-FT
(pe) li	*!	**!	
(pe) (li)		**!	*
☞ (pé · li)			
(pe · lí)		*!	

6) V případě *narilargo* - *nariz* + *largo* je porušena korespondence, aby byly zachovány prozodické restriktce:

(33)

	PARSE-SYL	FT-BIN (TRO)	ALIGN-FT	CORRESPOND
na (rí · qi)	*!			
(ná · ri) qi	*!			
☞ (na · ri)				* ... *

7) Tableau č. 33 ukazuje jen, že jsou vyloučeny tříslabičné struktury a je přijata jen dvouslabičná, protože korespondence je slabší série restriktcí. Proč je volena forma *na-ri* a ne jiná dvouslabičná struktura např. /ri-θi/ nebo /na-θi/? Je třeba stanovit hierarchii uvnitř korespondenčních restriktcí (tj. align, ident(F) a contiguity):

ANCHOR (LEFT) = zachovej počáteční segmenty, počáteční slabiky:

„...the phonological material that is dispensed with never belongs to the left edge of the first constituent, but it always belongs to its rightmost elements. The constraint that captures this part of the phenomenon is ANCHOR (LEFT).“ (s. 326)

(35)

	PARSE-SYL	TROCHEE	ALIGN	ANCH(L)	CONT	MAX	IDENT(F)
na (rí·θi)	*!	*					
(na·ri·θi)		*!					
(na) (rí·θi)		*!	*				
(ná·ri) (θi)		*!	*				
☞ (ná·ri)						*	
(ná·θi)					*!		
(na)		*!					
(rí·θi)				*!			

8) Fábregas pak ukazuje (s. 327-328), že když „domácí“ kořen slova nemůže být upraven dle restriktcí, je někdy v derivaci volen kořen alomorfní (latinský či řecký). Otázka: zpět k *clochiste* vs. *campaniste* - nejsou ve hře přece jen spíš fonologické restriktce, které nutí k výběru latinské báze? Jaké ale?